

Quick scan flora en fauna

Polderstraat 9 te Alblasserdam

In opdracht van: VIB Assist

11 september 2020

Colofon

© 2020 Laneco / VIB Assist

Tekst en samenstelling: E. Rietveld MSc (junior ecooloog)

Senior ecooloog: Ing. D. van de Veen (senior ecooloog)

Projectnummer: 148.20.03

In opdracht van: VIB Assist

Wijze van citeren: Rietveld, E. (2020). *Quick scan flora en fauna Polderstraat 9 te Alblasterdam*. Laneco, Ede.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	TOETSING	7
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	8
2.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	10
2.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	12
2.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	12
3	CONCLUSIE	21
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	21
	ER ZIJN GEEN ANDERE PROVINCIALE NATUURBELEIDSKADERS VAN TOEPASSING OP HET PLANGEBIED.	21
3.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	21
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	21
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	22
3.5	CONSEQUENTIES	22
3.6	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	24
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST	28
BIJLAGE 3	SCHEMATISCH OVERZICHT PLANGEBIED	30

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Het plangebied ligt aan de Polderstraat 9 in Alblasterdam, provincie Zuid-Holland (Afbeelding 1). De werkzaamheden bestaan uit het slopen van de huidige bebouwing en de nieuwbouw van woningen. In opdracht van VIB Assistent heeft Laneco de werkzaamheden getoetst aan de Wet natuurbescherming en een quick scan flora en fauna uitgevoerd.

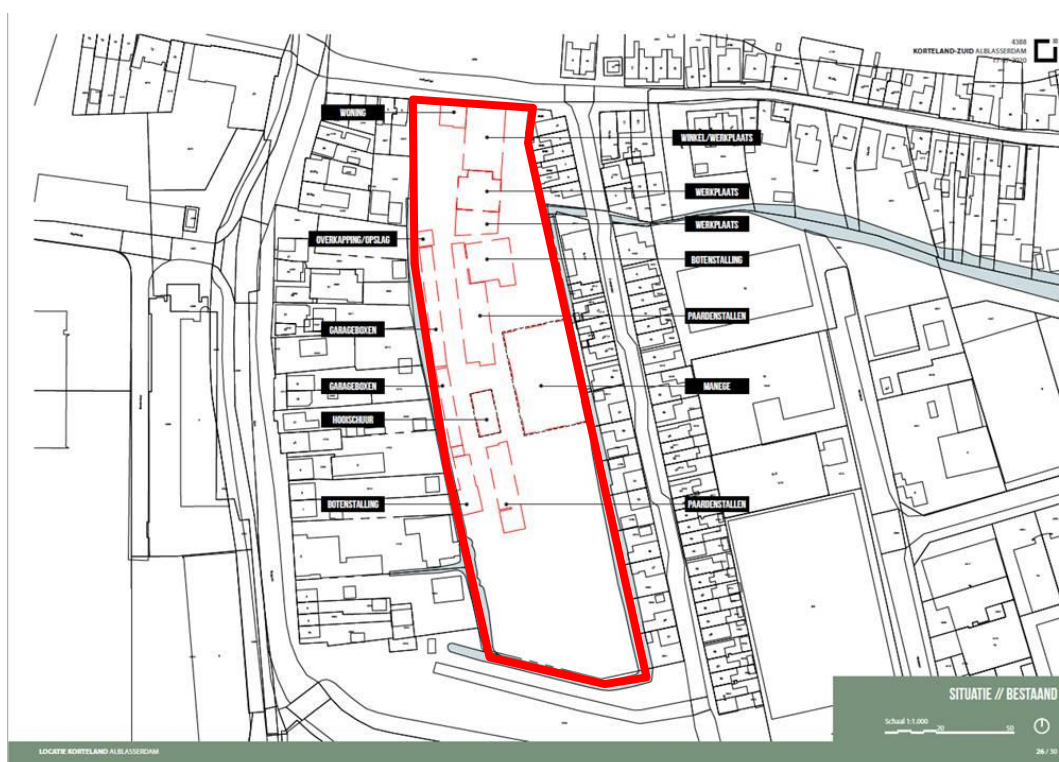
Afbeelding 1. Globale ligging van het plangebied (rode contour) aan de Polderstraat 9 in Alblasterdam (ondergrond: PDOK Viewer, 2020)

In deze quick scan zijn de habitatgeschiktheid van beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt aan de Polderstraat 9 in de bebouwde kom van Alblasserdam (Afbeelding 1). Ten westen van het plangebied ligt de haven van Alblasserdam en ten oosten ligt het industrieterrein. Aan de zuidkant van het plangebied loopt de A15 en ten noorden ligt de watergang "de Alblas".

Tussen het plangebied en de watergang "de Alblas" ligt de polderstraat. Aan de west-, zuid en oostzijde wordt het plangebied begrensd door een sloot. Het plangebied bestaat met uitzondering van de zuidzijde vooral al uit verhard terrein en bebouwing. Deze zuidzijde bestaat uit een paardenrijbak en een weiland. Van noord naar zuid bestaat de bebouwing binnen het plangebied uit: een woonhuis, een winkel/werkplaats, twee werkplaatsen, een botenstalling, een overkapping/opslag, verschillende garageboxen, een manege, een hooischuur, paardenstallen en nog een botenstalling (Afbeelding 2).

Afbeelding 2. Schematisch overzicht van het plangebied (rood contour) (Vib Assist, 2020)

Het plangebied is voornamelijk verhard. Rondom een aantal panden is begroeiing aanwezig. Bij het woonhuis staan soorten als braam (*Rubus fruticosus*), muurvaren (*Asplenium ruta-muraria*) en paardenbloem (*Taraxacum officinale*). De begroeiing aan de zuidzijde van de manege bestaat onder andere uit rozenbotel (*Rosa canina*), brandnetel (*Urtica dioica*), verschillende grassoorten en klimop (*Hedera helix*). Aan de zuidzijde van het plangebied is een weiland met soorten als distel, paardenbloem en verschillende grassoorten. Het weiland wordt aan de zuidzijde begrensd door diverse

bomen zoals wilg (*Salix*), beuk (*Fagus sylvatica*) en iep (*Ulmus*). Afbeelding 3 geeft een indruk van het plangebied.

Afbeelding 3. Indruk van het plangebied (foto's: Laneco 2020).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

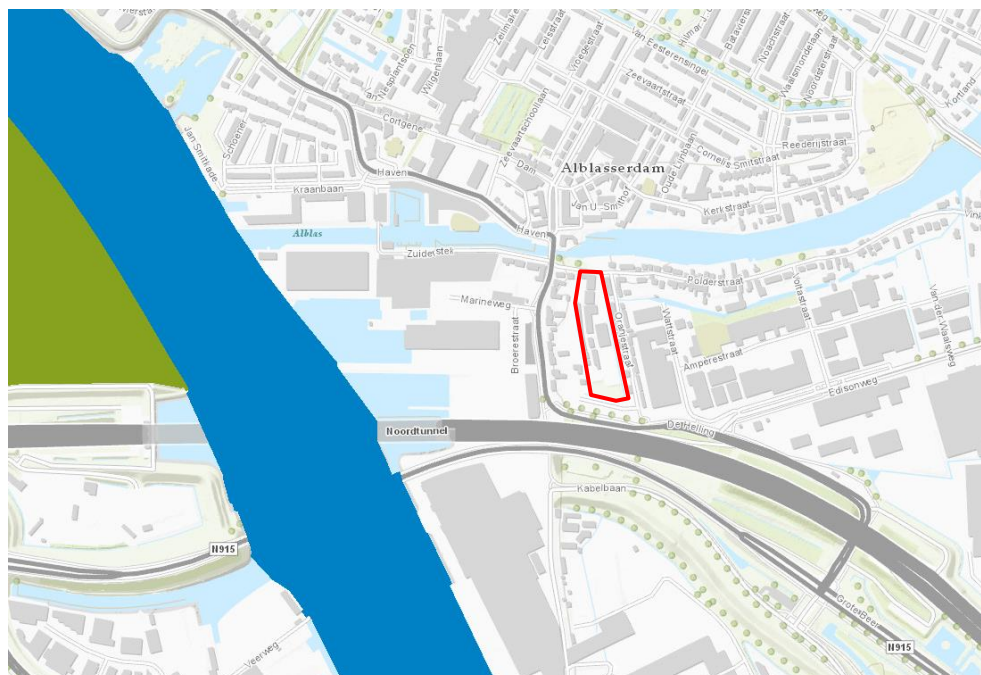
Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB 2010 t/m augustus 2020) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer er naar de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom het plangebied.

Op 28 juli 2020 hebben ecologen Dirk van Pijkeren en Emma Rietveld van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en om de geschiktheid van de habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

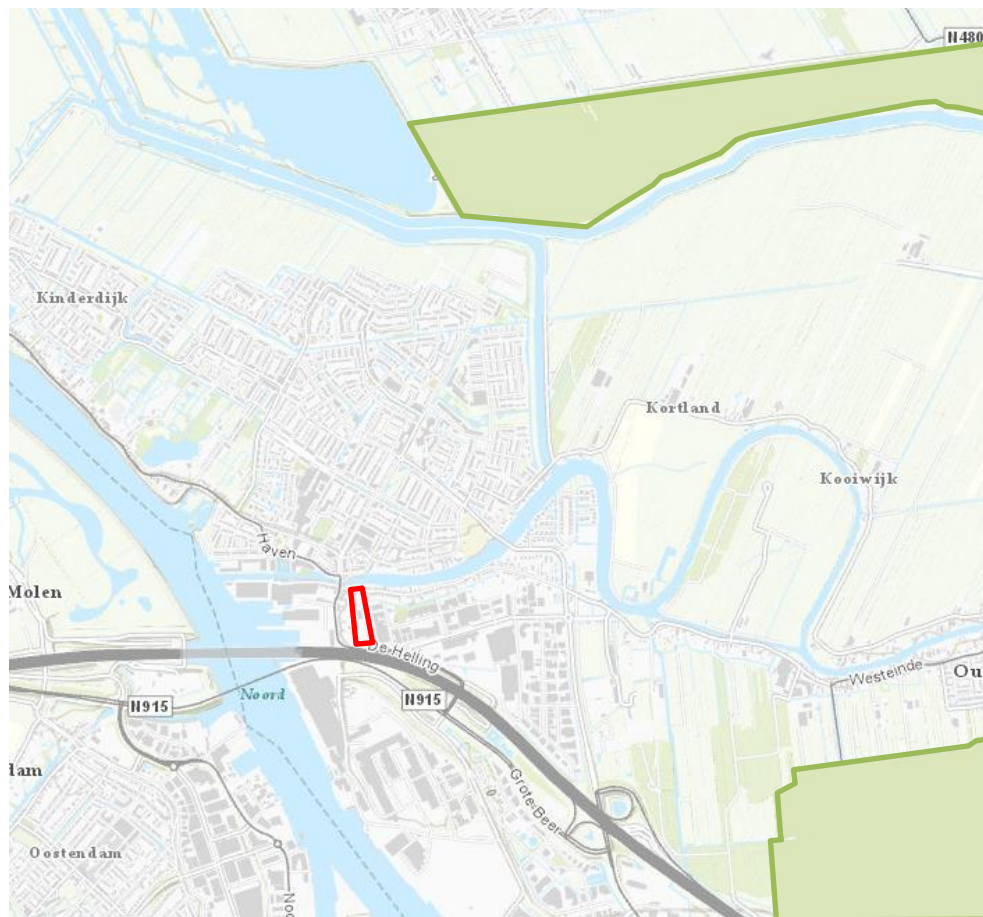
2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 390 meter (Afbeelding 4; Provincie Zuid-Holland, 2020). Door de geplande werkzaamheden zal geen NNN-gebied verloren. Effecten op het NNN-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden zoals wateronttrekking, geluid, licht en trillingen, kunnen gezien de afstand en het tussenliggende element, zoals woningen en de haven, worden uitgesloten.

Afbeelding 4. Ligging plangebied (globaal rode contour) ten opzichte van het Nederlands Natuurnetwerk (blauwe (water) en groene vlakken). (ondergrond: Provincie Zuid-Holland, 2020).

Het plangebied ligt op circa 1,8 kilometer van het dichtstbijzijnde weidevogelgebied (Afbeelding 5: Provincie Zuid-Holland, 2020). Het beschermde gebied heeft geen relatie met het plangebied en wordt niet aangetast door de geplande werkzaamheden.

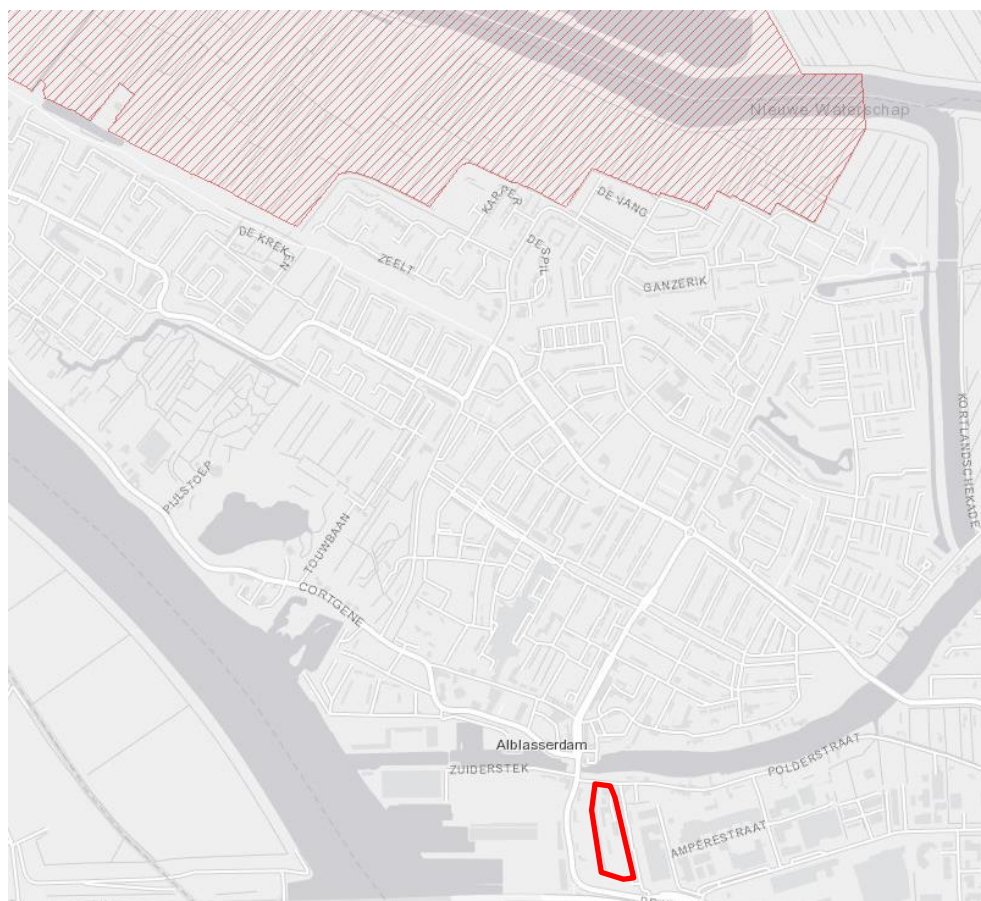
Afbeelding 5. Ligging plangebied (globaal rode cirkel) ten opzichte van het weidevogelgebied (licht groene vlakken) (ondergrond: Provincie Zuid-Holland, 2020).

2.2.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied (Provincie Zuid-Holland, 2020). Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

2.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ongeveer 1,4 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk' (Afbeelding 6: Provincie Zuid-Holland, 2020). Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand, de tussenliggende elementen en de beperkte werkzaamheden op voorhand uitgesloten.

Afbeelding 6. Ligging plangebied (globaal rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000-gebied (gearceerd rood vlak) (ondergrond: Natura 2000, 2020).

In deze fase is nog niet bekend hoe de gebruiksfase en aanlegfase uitgevoerd wordt, maar door de geplande werkzaamheden en tijdens de gebruiksfase kan een hogere stikstofemissie ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Een stikstofberekening kan uitsluitsel geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. De toename van de stikstofdepositie kan het gevolg zijn van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase en het gebruik in de gebruikersfase. Bij bijvoorbeeld bouwprojecten moet gedacht worden aan het aanvoeren van bouwmaterialen en het realiseren van gebouwen en bij het gebruik aan het autoverkeer van bewoners van de woningen. De berekening wordt uitgevoerd

middels de AERIUS Calculator. Bij geen extra stikstofemissie, kan (voor wat betreft het aspect stikstof) het bestemmingsplan worden vastgesteld en/of de omgevingsvergunning verleend worden.

Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van beschermde soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

De rijksoverheid heeft tevens op de achtergrond gewerkt aan een nieuw systeem om de PAS te vervangen: het stikstofregistratiesysteem. Sinds 24 maart 2020 kan een natuurvergunning worden aangevraagd op basis van het stikstofregistratiesysteem. Dit geldt in eerste instantie voor de woningbouw. Zie ook: www.aanpakstikstof.nl/achtergrond/vragen-en-antwoorden/over-hetstikstofregistratiesysteem. Indien hieruit blijkt dat uw project een verhoging van stikstofdepositie op nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied veroorzaakt, kunnen wij u gericht adviseren en bepalen of uw project in aanmerking komt voor deze regeling.

2.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Aan de zuidzijde van het plangebied staan verschillende soorten bomen zoals wilg, beuk en iep. Deze bomen zullen door de geplande werkzaamheden worden gekapt. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom Boswet van de gemeente Alblasserdam. Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is hier dan ook niet van toepassing.

2.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Zoals in hoofdstuk 1 is besproken is het plangebied is voornamelijk verhard en bebouwd. De begroeiing die aanwezig is bestaat onder andere uit soorten als braam, paardenbloem, klimop en een aantal boomsoorten. Deze soorten duiden op een sterk door mensen beïnvloedde groeilocatie. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen. Daarnaast ligt het plangebied in stedelijk gebied waar beschermde soorten vaatplanten niet worden verwacht. Beschermde soorten vaatplanten in het plangebied zijn dan ook uitgesloten. Negatieve effecten op deze soorten zijn daarom uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016) en Nationale Databank Flora en Fauna (2010 t/m 2020).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), vos (*Vulpes vulpes*), kleine marterachtigen en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van bever (*Castor fiber*), boommarter (*Martes martes*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*), steenmarter (*Martes foina*) en waterspitsmuis (*Neomys fodiens*).

Bever en noordse woelmuis komen voor in moeras gebieden met flauwe oevers en dichte rietkragen. Het plangebied ligt midden in stedelijk gebied. Daarnaast zijn de watergangen in het plangebied beschoeid en is er geen dichte begroeiing aanwezig. Aanwezigheid van bever en noordse woelmuis in het plangebied is dan ook uitgesloten.

Boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten in bosrijk gebied. Eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving. Binnen het plangebied zijn geen geschikte holtes of nesten gevonden voor boommarter of eekhoorn. Het plangebied lijkt dan ook geen onderdeel van het essentieel leefgebied van deze soorten. Nader onderzoek naar eekhoorn of boommarter is dan ook niet noodzakelijk.

Steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. Binnen het plangebied zijn geen sporen gevonden die duiden op de aanwezigheid van steenmarter (latrines, vettige sporen, prooiresten). Wel zijn er toegangsmogelijkheden tot de lage schuren die in het plangebied staan. Deze kunnen gebruikt worden als verblijfplaats door steenmarter. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan daarom ook niet op voorhand worden uitgesloten.

Het voorkomen van de waterspitsmuis is alleen bekend op locaties met bodembedekende vegetatie en water binnen een straal van 500 meter. Deze soort prefereert ruig begroeide, flauwe oevers. De watergangen die het plangebied omranden hebben beschoeiing en zijn dan ook ongeschikt voor waterspitsmuis. Daarnaast is er geen bodembedekende vegetatie en is begroeiing in het plangebied onder sterke invloed van menselijke activiteiten. Het voorkomen van waterspitsmuis binnen het plangebied is dan ook uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen tijdens de veldverkenning is aanwezigheid van steenmarter niet uitgesloten. Er is dan ook nader onderzoek noodzakelijk om te bepalen of steenmarter gebruikt maakt van het plangebied. De overige beschermde grondgebonden zoogdieren of het functionele leefgebied van deze soorten binnen het plangebied zijn uitgesloten. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de Zorgplicht.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Nationale Databank Flora en Fauna (2010 t/m 2020).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfsplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus austriacus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentoni*).

Van deze soorten zijn rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten. Gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen. Gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Vleermuizen foerageren langs bosranden, houtwallen, boven open plekken en langs lanen. Het zuidelijke deel van het plangebied bestaat uit weiland en een rij bomen. Dit gebied kan als foerageergebied gebruikt worden door vleermuizen. Wanneer het plangebied heringericht wordt met nieuwe appartementen zal dit foerageergebied verdwijnen. In de omgeving is voldoende soortgelijk alternatief foerageergebied. Daarmee is het foerageergebied in het plangebied geen essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen. Er is dan ook geen nader onderzoek naar het foerageergebied van vleermuizen nodig.

Het woonhuis aan de noordzijde van het plangebied vormt een onderdeel van het lijnelement met de buurhuizen. De onderbreking zal een minimale afstand hebben, welke vleermuizen kunnen overbruggen. Daarnaast zal er nieuwe bebouwing komen. Het lijnelement blijft dan ook (genoeg) intact.

De bomen aan de zuidzijde van het plangebied vormen een onderdeel van een lijnelement. Er staat nog een tweede bomenrij ten zuiden van de bomenrij die in het plangebied staat. De bomenrij in het plangebied zal verdwijnen maar doordat er direct een bomenrij tegen aan staat, blijft het lijnelement intact. In dit kader is er geen sprake van een essentiële vliegroute. Negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen zijn dan ook uitgesloten.

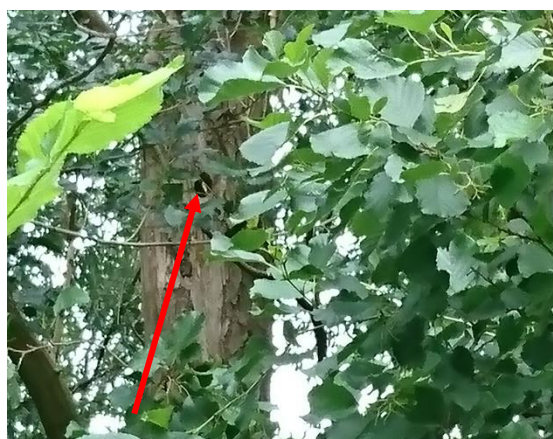
Verblijfplaatsen

In het plangebied staan verschillende panden met dakpannen daken, zoals het woonhuis en het bedrijfspand achter het woonhuis. Op verschillende plekken zijn holtes onder de dakpannen doordat de dakpannen niet meer helemaal op elkaar aansluiten. Deze holtes kunnen toegang bieden tot potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast zijn er op verschillende plaatsen holtes achter bijvoorbeeld een regenpijp of loden dakflappen, waarachter vleermuizen kunnen verblijven. Ook zijn er spouwgaten aangetroffen in het bedrijfspand achter het woonhuis. Spouwgaten kunnen eveneens toegang bieden tot potentiële verblijfplaatsen. De zolder van het bedrijfspand en de manege kunnen als potentiële verblijfplaats dienen voor bijvoorbeeld de gewone grootoorvleermuis. Aan de zuidzijde van het plangebied staan een aantal bomen die holtes bevatten. Boombewonende vleermuissoorten kunnen hier gebruik van maken als verblijfplaats.

Afbeelding 7 toont een aantal voorbeelden van de potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen die zijn waargenomen tijdens het veldbezoek. Afbeelding 8 toont één van de gevonden holtes die als verblijfplaats kan dienen voor boombewonende vleermuissoorten.

Afbeelding 7. Potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in het woonhuis (boven), de manage (linksonder) en het bedrijfspand (rechtsonder) (foto's: Laneco, 2020).

Afbeelding 8. Potentiële verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten (foto's: Laneco, 2020).

De geplande werkzaamheden kunnen dan ook negatieve effecten hebben op de verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vleermuissoorten. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van de potentiële verblijfplaatsen in het plangebied.

Conclusie

Door de geplande werkzaamheden kunnen potentiële verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen worden aangetast. Er is dan ook nader onderzoek naar vleermuizen nodig om de precieze functie van het plangebied voor deze soorten te bepalen.

2.5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), kauw (*Corvus monedula*), koolmees (*Parus major*) en wilde eend (*Anas platyrhynchos*) waargenomen. Alle vogels zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn). Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

De gierzwaluw (*Apus apus*) is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden. De gierzwaluw is een erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. De gierzwaluw is van origine een soort die in rotsachtige gebieden voorkomt. Tegenwoordig broedt hij in Nederland voornamelijk in bebouwing onder dakpannen. In het plangebied zijn een aantal panden bedekt met dakpannen. De dakpannen sluiten niet volledig meer aan, waardoor er op sommige plekken ruimte ontstaat onder pannen. Deze locaties zijn geschikt als nestlocatie voor gierzwaluwen. De aanwezigheid van gierzwaluwen in het plangebied is dan ook niet op voorhand uit te sluiten.

De huismus (*Passer domesticus*) is een standsoort in Nederland. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop of onder dakpannen). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn. Zoals eerder genoemd is ruimte ontstaan onder de dakpannen van verschillende panden, omdat deze niet meer goed op elkaar aan sluiten. Deze ruimten kunnen door huismus gebruikt worden als nestlocatie. Ook de stallen in het plangebied kunnen gebruikt worden als nestlocatie. In de omgeving is struikachtige begroeiing aanwezig die kan dienen als rust- en foerageergebied. De aanwezigheid van huismus in het plangebied is dan ook niet op voorhand uit te sluiten.

De omgeving van het plangebied vormt geen geschikte leefomgeving voor roofvogels, zoals buizerd, sperwer (*Accipiter nisus*), boomvalk (*Falco subbuteo*), havik (*Accipiter gentilis*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*). Het plangebied ligt in stedelijk gebied. Daardoor is er zeer beperkt foerageergebied rondom het plangebied aanwezig. De bomen in het zuidelijke deel van het plangebied zijn geïnspecteerd op horsten. Deze zijn niet aangetroffen. Verder is het plangebied voornamelijk verhard of bebouwd. Het plangebied en de directe omgeving vormen dan ook geen essentieel onderdeel van het leefgebied voor roofvogels. Negatieve effecten op roofvogelsoorten zijn dan ook uitgesloten.

In de omgeving is het voorkomen bekend van steenuil, kerkuil (*Tyto alba*) en ransuil (*Asio otus*). Kerkuil broedt in donkere, hoge en tochtvrije delen van bijvoorbeeld oude schuren. Steenuil broedt in donkere ruimtes en hoekjes of dakranden en komt vooral voor in kleine cultuurlandschappen. Beide soorten zijn voornamelijk afhankelijk van nestkasten voor broedgelegenheid. Ransuil broedt voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen. De bebouwing in het plangebied, op de hooischaar na, is niet toegankelijk voor deze uilensoorten. De hooischaar was toegankelijk tijdens en is geïnspecteerd tijdens het veldbezoek. Er is gezocht naar sporen zoals braakballen, prooiresten en/of kalksporen op de grond van de schuur, tegen de muur of op objecten in de hooischaar. De hele hooischaar was volledig te inspecteren. Er zijn geen sporen van uilen gevonden. Er zijn geen nesten aangetroffen in de bomen in het plangebied waar ransuil gebruik van zou kunnen maken. Daarnaast is de stedelijke omgeving van

het plangebied ongeschikt als foerageergebied. Aanwezigheid van steenuil, kerkuil en ransuil in het plangebied is dan ook uitgesloten.

Ooievaar (*Ciconia ciconia*) is een soort die voorkomt in gebieden met extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden. Deze habitattypen zijn niet te vinden in het voornamelijk bebouwde plangebied. Aanwezigheid van deze soort is dan ook uitgesloten.

De directe omgeving van het plangebied biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals kauw, koolmees en houtduif. Deze kunnen bijvoorbeeld nestelen in de aanwezige bomen. Doordat er in de omgeving genoeg alternatieve foerageer- en nestmogelijkheden zijn, worden door de werkzaamheden geen negatieve effecten verwacht op de lokale populatie van categorie 5-soorten vogels. Wel moeten de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, die globaal loopt van half maart tot half juli. De werkzaamheden mogen alleen in het broedseizoen uitgevoerd worden als er een gerichte controle naar broedvogels is gedaan binnen drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden.

2.5.5 Reptielen

Om een goed beeld te krijgen van de soorten reptielen die binnen het plangebied en de directe omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009), Atlas van Amfibieën en Reptielen (De Wild et al., 2016) en de Nationale Databank Flora en Fauna (2010 t/m 2020).

Van de nationaal beschermde soorten en Europees beschermde soorten is het voorkomen bekend van de ringslang (*Natrix natrix*) in de weide omgeving van het plangebied. Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving. Ringslang houdt zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in zandgronden en veengebieden. Deze soort is gebonden aan waterrijke gebieden. Het plangebied is voornamelijk bebouwd en verhard. De watergangen zijn ontoegankelijk, omdat de oevers bestaan uit beschoeiing. Negatieve effecten op ringslang worden dan ook uitgesloten. Er is geen nader onderzoek noodzakelijk naar ringslang.

2.5.6 Amfibieën

De habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen en dergelijke en voor sommige soorten vergraafbaar zand).

In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen diverse nationaal beschermde soorten voorkomen zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*). Voor deze soorten geldt in het kader van

ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de nationaal beschermde soorten en Europees beschermde soorten is het voorkomen bekend van de heikikker (*Rana arvalis*), rugstreeppad (*Epidalea calamita*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*). Voor amfibieën is water een essentieel onderdeel van het functionele leefgebied. Het water in het plangebied is ontoegankelijk voor amfibieën, omdat de oevers zijn beschoeid. Daarnaast is het plangebied, inclusief de watergang, intensief beheerd door mensen. Aanwezigheid van amfibieën in het plangebied is dan ook uitgesloten. Er is geen nader onderzoek naar amfibieën noodzakelijk.

2.5.7 Vissen

Beschermde vissoorten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke beek- of riviersystemen of watergangen met een goed ontwikkelde watervegetatie en een sliblaag. In de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*). De watergangen in het plangebied beschikken niet over een goed ontwikkelde watervegetatie of sliblaag die de grote modderkruiper preferereert. De watergangen zijn onder sterke menselijke invloed. Aanwezigheid van grote modderkruiper in deze watergangen is dan ook uitgesloten. Er is geen nader onderzoek nodig naar beschermde vissoorten.

2.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Zo zijn deze soortgroepen vaak te vinden rondom oevers met dichte begroeiing en met soort specifieke waardplanten. Het plangebied, inclusief de watergangen, worden intensief beheerd. De begroeiing duidt op een sterke menselijke invloed en de oevers zijn beschoeid, waardoor deze niet begroeid zijn. Het plangebied is verder voornamelijk verhard en bebouwd. Aanwezigheid van beschermde insecten en overige soortengroepen is dan ook uitgesloten.

3 CONCLUSIE

Het plangebied ligt aan de Polderstraat 9 in Alblasserdam, provincie Zuid-Holland. In het plangebied staat een woonhuis, verschillende bedrijfspanden, een aantal paardenstallen en lage schuren, een hooisluur, een manege, een rijbak en een weiland. De geplande werkzaamheden bestaan uit het slopen van de huidige bebouwing en de herinrichting van het plangebied met nieuwe woningen. Voor deze werkzaamheden plaatsvinden, moeten de gevolgen voor beschermde natuur en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied is geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of weidevogelgebied. Door de voorgenomen ontwikkeling gaat geen oppervlakte van NNN-gebied of weidevogelgebied verloren en is er geen sprake van een wezenlijke aantasting van de waarden en kenmerken van het NNN en weidevogelgebied. Effecten op het NNN worden daarom uitgesloten.

3.1.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere provinciale natuurbeleidskaders van toepassing op het plangebied.

3.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied de 'Boezems Kinderdijk' ligt op circa 1,4 kilometer afstand. Door de geplande werkzaamheden gaat geen Natura 2000-gebied verloren. In dit stadium is nog niet bekend hoe de gebruiksfase en aanlegfase uitgevoerd wordt. Een stikstofberekening kan uitsluitsel geven over van de stikstofemissie als gevolg van de aanleg- en gebruiksfase. Bij een toename in stikstofdepositie zal een toets uitgevoerd moeten worden om de effecten te bepalen op beschermde habitattypen en leefgebieden van beschermde soorten. Als er geen sprake is van een toename in stikstofdepositie kan het bestemmingsplanning worden vastgesteld en de vergunning worden verleend.

3.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom Boswet van de gemeente Alblasserdam. Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is hier dan ook niet van toepassing.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

Voor een aantal mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomende nationaal beschermde soorten zoals egel, konijn, vos, spitsmuizen en muizen geldt een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Binnen het plangebied kunnen een aantal nationaal en Europees beschermde soorten voorkomen, waarvoor aantasting van rust- en verblijfplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoeppen van de individuele diersoorten zijn de volgende soorten niet uit te sluiten binnen het plangebied:

- Vleermuizen: Met het verdwijnen van de bebouwing en de bomen aan de zuidzijde van het plangebied verdwijnen mogelijk verblijfplaatsen van verschillende gebouwbewonende en boombewonende vleermuissoorten. Daarnaast kan foerageergebied van vleermuizen verdwijnen.
- Huismus: Met het verdwijnen van de woning en de aangrenzende bedrijfspanden, worden mogelijk verblijfplaatsen van huismus aangetast.
- Gierzwaluw: Wanneer de woning en de aangrenzende bedrijfspanden verdwijnen, verdwijnen mogelijk nestplaatsen van gierzwaluwen.
- Steenmarter: Met het verdwijnen van de lage schuren in het plangebied, verdwijnen mogelijk verblijfplaatsen van steenmarter binnen het plangebied.

3.5 CONSEQUENTIES

3.5.1 Nader onderzoek

In het kader van de Wet natuurbescherming dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast. Dit kan niet worden uitgesloten zonder nader veldonderzoek voor de volgende soorten:

- Vleermuizen (Wet natuurbescherming en bijlage IV Habitatrichtlijn), gebouwbewonende en boombewonende soorten en foerageergebied. Onderzoek conform het Vleermuisprotocol 2020 bestaat uit onderzoeks rondes in de periode juni tot half juli en onderzoeks rondes in de periode half augustus tot eind september. Beide onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van de gebouwen en omgeving voor vleermuizen.
- Huismus, nestplaatsen (Vogelrichtlijn). Onderzoek vindt plaats door in de periode april – half mei tweemaal onderzoek te doen conform het Kennisdocument van de huismus (BIJ12, juli 2017).
- Gierzwaluw, nestplaatsen (Vogelrichtlijn). Onderzoek conform het onderzoeksprotocol van het Netwerk Groene Bureaus bestaat uit drie onderzoeks rondes in de periode 15 mei tot en met 15 juli.
- Steenmarter. Onderzoek vindt plaats door 2 camera's te plaatsen langs lijnelementen in de periode 15 mei tot 15 juli gedurende een periode van 6 weken.

3.5.2 Algemene voorwaarden

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- de start van werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels (het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli) uit te voeren om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Als er nesten van algemene vogels aanwezig zijn in het broedseizoen, dan is het noodzaak om een ecooloog in te schakelen. De ecooloog beoordeelt hoe de werkzaamheden voortgang kunnen vinden.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van foeragerende en overvliegende vleermuizen en andere nachtdieren.

3.6 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouw vleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger op verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 cm bij 5 cm breed aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- Ook kunnen de nieuw te bouwen bedrijfspanden geschikt worden gemaakt voor huismus en gierzwaluw door het één dakpan hoger plaatsen dan de vogelschroot of het plaatsen van gevelkasten.
- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheems bes- en bloemdragende struiken en planten.
- Mocht er sprake zijn van een tijdelijke stikstofoverschrijding (meer dan 0,0 Mol/hectare/jaar) op Natura 2000-gebieden als gewerkt wordt met conventioneel materieel, dan bestaat de mogelijkheid om met onconventioneel materieel te werken zoals elektrische voertuigen of toepassing van onder andere stikstoffilters.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 WET NATUURBESCHERMING

1.1.2 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.1.3 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming (voorheen de Boswet) heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwde kom Boswet' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.1.4 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrictlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie). (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Natuur in Nederland 12. Leiden, Nederland: Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden.

Creemers, R.C.M. & Van Delft, J.J.C.W. (redactie). (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Leiden, Nederland: Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland.

De Wild, W.W., Brekelmans, F.L.A., Van Emmerik, W.A.M. & Spier, J.L. (2016). *Atlas van Amfibieën en Reptielen*. Utrecht, Nederland: RAVON.

Limpens, H., Mosterd, K. en Bongers, W. (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Websites

Nationale Databank Flora en Fauna (2020) Uitvoerportaal. Kaart. Geraadpleegd op 18-06-2020 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

NDFF & RAVON (2020), NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd op 23-06-2020 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

NDFF & RAVON (2020), NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd op 23-06-2020 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

NDFF & VAATPLANTEN (2020), NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten. Geraadpleegd op 18-06-2020 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

NDFF & ZOOGDIEREN (2020), NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd op 22-06-2020 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

PDOK Viewer (2020) PDOK. Geraadpleegd op 16-06-2020 van www.pdok.nl/viewer/#

Provincie Zuid-Holland (2020) Atlas omgeving. Kaarten Natuurnetwerk Nederland. Geraadpleegd op 17-08-2020 van <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=698b578f8bf34f5ab624e1f2ae687199&extent=33428.9852%2C415026.1883%2C131473.1813%2C477053.1124%2C28992>

Provincie Zuid-Holland (2020) Atlas omgeving. Kaarten Weidevogel gebieden. Geraadpleegd op 17-08-2020 van <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=698b578f8bf34f5ab6>

24e1f2ae687199&extent=33428.9852%2C415026.1883%2C131473.1813%2C477053
.1124%2C28992

Provincie Zuid-Holland (2020) Natura 2000. Geraadpleegd op 18-08-2020 van
<https://natura2000.eea.europa.eu/>

